

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I. Baggrunden for lovforslaget

Den 6. december 1978 nedsatte indenrigsministeriet et udvalg vedrørende en revision af lov om valg til folketinget og lov om kommunale valg. Udvalget fik følgende kommissorium:

»Udvalget skal behandle spørgsmålet om en revision af lov om valg til folketinget samt lov om kommunale valg og fremkomme med forslag herom.

Lov om valg til folketinget, jfr. lovbekendtgørelse nr. 237 af 29. maj 1978 med senere ændring, er fra 1953 og affattet i overensstemmelse med grundlovens § 31, hvorefter folketingets medlemmer skal vælges ved almindelige, direkte og hemmelige valg, og således at der sikres en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne. Grundloven bestemmer endvidere, at valgets opgørelse skal ske efter forholdstalsvalgmåden i eller uden forbindelse med valg i enkeltmandskredse, og at der ved den stedlige mandatfordeling skal tages hensyn til indbyggertal, vælgertal og befolknings-tæthed.

Den nuværende valgmåde, der er fastlagt efter indgående drøftelser i forfatningskommissionen af 1946, findes i det store og hele at have fungeret tilfredsstillende, hvorfor der ikke ønskes principielle ændringer i valgmåden. Der ønskes ej heller ændringer i grundlaget for den stedlige mandatfordeling eller i reglerne om adgang til at deltage i fordelingen af tillægsmandaterne, ligesom der ikke ønskes ændringer i valgkredsinddelingen. Endelig bør de tekniske regler om valgets afholdelse ikke ændres på en sådan måde, at der sker indgreb i statsministerens mulighed for at udskrive nyvalg med ca. 3 ugers varsel.

En række enkeltbestemmelser, hvoraf nogle bygger på tidligere valglove, er imidlertid ikke længere i takt med den udvikling, der har fundet sted i samfundet, hvorfor der ønskes foretaget en generel gennemgang af folketingsvalgloven med henblik på en ajourføring eller modernisering af de gældende regler.

Lov om kommunale valg, jfr. lovbekendtgørelse nr. 596 af 1. december 1977 med senere ændring, er fra 1924. Også dennes bestemmelser om valgretens udøvelse bygger i vidt omfang på regler i tidligere kommunale valglove, hvorfor det findes ønskeligt, at der foretages en gennemgang af denne lov.

Da de næste kommunale valg imidlertid først skal afholdes i sidste halvdel af november måned 1981, ønskes gennemgangen af folketingsvalgloven tillagt prioritet, hvorfor det forventes, at udvalget afslutter denne gennemgang inden en gennemgang af den kommunale valglov foretages, og at spørgsmål om ændring af enkelte bestemmelser i den kommunale valglov kun tages under overvejelse i forbindelse med gennemgangen af folketingsvalgloven, i det omfang sådanne må anses som følger-virkninger af foreslåede ændringer i folketingsvalgloven.«

Som medlemmer af udvalget blev udpeget repræsentanter for statsministeriet, indenrigsministeriet, Kommunernes Landsforening, Københavns kommune og kommunaldirektørforeningen samt professor, dr. jur. Bent Christensen, Københavns Universitet, som sagkyndig i statsforfatningsret.

Med henblik på en stillingtagen til spørgsmålet om den fremtidige valglisteordning nedsatte udvalget et underudvalg, bestående af repræsentanter for Kommunernes Landsforening, Københavns kommune, Kommunedata I/S, indenrigsministeriet, sekretariatet for personregistrering, samt for valglovsudvalget. Underudvalget afgav i marts 1979 en redegørelse, indeholdende nogle modeller for den fremtidige valglisteordning.

Valglovsudvalget afgav i januar 1980 delbetænkning om en revision af folketingsvalgloven, betænkning nr. 893/1980. Som bilag til betænkningen er optaget underudvalgets redegørelse vedrørende den fremtidige valglisteordning.

II. Lovforslaget og dets hovedpunkter

Lovforslaget, der i alt væsentligt er identisk med det lovudkast, der er indeholdt i valglovsud-